

Список використаних джерел

1. Балабанова Л. В., Сардак О. В. *Управління бізнес-процесами підприємства*. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 312 с.
2. Ємець О.І. Підприємницька ініціатива як чинник розвитку бізнесу в регіоні. // *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Науковий збірник. Випуск 18. – Т.2. – Івано-Франківськ: Плай, 2022. – С. 85-94.*
3. Ємець О.І., Лешанич С.Є. *Сучасні аспекти цифровізації бізнес-аналітики підприємства*. *Ефективна економіка*. 2023. № 12. DOI: 32702/2307-2105.2023.12.42.
4. Котлер Ф., Келлер К. Л. *Маркетинг менеджмент*. Київ : Хімджест, 2019. 720 с.
5. Мельник Л. Г. *Економіка підприємства в умовах цифрової трансформації*. Суми : Університетська книга, 2020. 356 с.

Глушевський В.В.,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри інформаційної економіки, підприємництва та фінансів,*

Міхайлуца О.М.,

*кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри електроніки,
інформаційних систем та програмного забезпечення,*

Каплун Р.Д.,

*здобувач вищої освіти,
Запорізький національний університет*

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАСОБИ ПРОГРАМНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ: РОЛЬ У ПІДТРИМЦІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

У сучасних умовах розвитку великих організацій цифровізація стає ключовим чинником підвищення ефективності управлінських і маркетингових рішень у різних видах економічної діяльності. Це зумовлено ускладненням організаційних структур, зростанням обсягів інформації та необхідністю оперативного реагування на зміни зовнішнього середовища. За таких умов особливого значення набувають цифрові технології, які формують середовище підтримки управлінських рішень і забезпечують зв'язок між даними, аналітикою та практичними діями.

Цифровізація в цьому контексті постає не як самостійне рішення, а як система підтримки рішень, що забезпечує збір, структурування та аналіз великих масивів даних. Інформаційні системи дозволяють акумулювати дані про клієнтів,

партнерів, ринки та внутрішні процеси організації, завдяки чому суб'єкти управління отримують не лише цілісне уявлення про поточний стан системи, а й можуть аналізувати поведінку споживачів, конкурентне середовище, краще орієнтуватися в її внутрішніх і зовнішніх взаємозв'язках і, як наслідок, підвищити ефективність власних управлінських дій.

Важливою складовою цифрового середовища є аналітичні інструменти, що дають змогу перетворювати дані на знання. Аналіз, моделювання та використання показників ефективності сприяють виявленню закономірностей, оцінці альтернатив і прогнозуванню наслідків можливих рішень. Таким чином, інтуїтивні підходи поступово доповнюються або замінюються обґрунтованими аналітичними моделями.

Цифрові технології також підвищують швидкість і узгодженість прийняття рішень. Прискорення адміністративних, управлінських і аналітичних процесів, завдяки їх автоматизації та стандартизації інформаційних потоків, свідчить про те, що цифрові технології не замінюють управлінські рішення, а підсилюють їхню якість, оскільки скорочують часові витрати, зменшують рівень невизначеності та покращують координацію між різними рівнями та учасниками системи. Це особливо важливо в багаторівневих структурах, де рішення мають як стратегічний, так і операційний характер, зокрема, можуть стосуватися вибору цільових ринків, визначення обсягів інвестицій, коригування стратегій розвитку, маркетингових підходів або вибору партнерів тощо.

Отже, цифровізація у різних видах економічної діяльності є фундаментом системи підтримки прийняття рішень (далі – СППР, англ. DSS –Decision Support Systems), поєднуючи дані, аналітичні методи й управлінські моделі, та виступає не як джерело самих рішень, а як програмна інфраструктура їх підтримки та підсилювач інтелектуальних можливостей людини при вирішенні складних проблем, що створює умови для більш раціонального, послідовного та адаптивного вибору дій, незалежно від конкретної сфери застосування чи характеру діяльності, та забезпечує кращу взаємодію між інформацією та менеджментом, що в підсумку сприяє більш обґрунтованим, швидким і ефективним управлінським рішенням.

СППР може генерувати, зокрема, оптимальні рішення:

– Оптимальне рішення у математичному сенсі – найкраще серед усіх можливих варіантів з точки зору заданої моделі.

– Оптимальне рішення з точки зору менеджера – найбільш доцільне та реалізоване в конкретних умовах організації (підприємства, фірми, установи).

Моделльні компоненти виступають ключовим елементом інтелектуальної підтримки у функціоналі СППР і визначають практичну спрямованість нашого дослідження з орієнтацією на проєктування та розробку програмного

забезпечення для автоматизованої реалізації бази методів, алгоритмів і моделей з метою адаптації СППР до конкретних проблемних областей без необхідності глибокої програмної модернізації існуючих інформаційно-аналітичних систем від топових виробників програмного забезпечення.

Таким чином, СППР стає потужним інструментом для підвищення ефективності управлінських рішень і підтримки інтелектуальної діяльності людини.

*Грицай А. Д.,
здобувач вищої освіти,
науковий керівник: Соколюк К. Ю.
кандидат економічних наук, доцент,
докторант відділу ринкових механізмів та структур,
ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»*

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИКИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах аграрний сектор України перебуває на етапі активних цифрових змін, що суттєво трансформуює як виробничі процеси, так і підходи до управління та ринкової взаємодії. Запровадження сучасних технологічних інструментів впливає на конкурентні позиції підприємств на ринку. За умов, коли підприємства лише починають формувати пакет диджитал-рішень для аграрної сфери, часто спрацьовує просте правило: хто швидше впроваджує інноваційні рішення – той граєць ринку й має сильніші конкурентні позиції. Тобто наразі важливою є швидкість впровадження таких технологій, що вже певною мірою допомагає утворити конкурентну перевагу на ринку. Виробники та розробники таких цифрових продуктів намагаються вдосконалити та якнайбільше наблизити їх до реалій аграрного сектору, адже масштаби сфери дозволяють створювати велику кількість різних комбінацій та адаптацій, залежно від виду діяльності. Аграрні підприємства давно перестали асоціюватися суто з технікою, землеробством і посівною. Тепер це цілі ІТ-інфраструктури з багаторівневими структурами, які спираються на високотехнологічні сучасні рішення.

Серед технологічних цифрових рішень, що використовуються в аграрному секторі, можна виділити такі: Big Data й аналітика даних, Інтернет речей (IoT), GIS-технології, супутниковий моніторинг, RTK-корекція, ERP- та CRM-системи, штучний інтелект і хмарні сервіси. Звісно, це не всі можливі інструменти, проте саме вони є найбільш поширеними серед аграріїв. Кожне з